

Felolvasó szerkesztő
MURANYI JÓZSEF.
 Szerkesztőség:
 Kassa, Kossuth-utca 16.
 Telefon: 150.
 Megjelenik minden nap
 délután 5 órakor.
 Egyes szám **2** krajcár.
 (4 fillér)
 Kéziratot nem ad vissza
 a szerkesztőség.

NAPLÓ

KASSA, KEDD, 1908. DECEMBER 22.

NEGYEDIK ÉVFOLYAM. — 293. SZÁM.

Előfizetési árak.
Kassán:
 Egész évre . . . 14.— K
 Fél évre . . . 7.— „
 Negyed évre . . . 3.50 „
 Egy óra . . . 1.20 „
Vidéken:
 Egész évre . . . 20.— K
Kiadóhivatal:
 Kassa, Kossuth-utca 16.
 Telefon: 150.
 Hirdetések petit sor szá-
 mitással díjzabásszerint

NEUMANN M.

cs. és kir. udvari szállító
 — uri szabóság —

Kassa, Fő-utca 27. sz.

A ruha szakmában nincsen olyan cikk, melynél a lelkiismeretes és megbízható kiszolgálás oly fontos volna, mint a

≡ **szőrmeáru** ≡

bevásárlásánál. A **Neumann-cég** e tekintetben a vevőközönség bizalmát a legnagyobb mértékben megérdemli. ...

A katonai kérdések.

Kassa, dec. 21.

Annak idején, a nemzeti követelmények felállításakor, de már azelőtt is, egyik legfontosabb belpolitikai ügyünk volt a katonai kérdések elintézése, rendbeszedése. Egy egész sor dolog tartozik ide, amelyek eddig megoldatlanok, de a közel jövőben megoldásra kerülnek. Itt a katonai büntető eljárás reformja, azután a nyelvkérdés, a zászlók és jelvények kérdése, a szolgálati időnek, a sorozás módjának helyesebb megállapítása, a honvédségnek tűzértséggel való ellátása.

Azok a panaszok, hogy ezekben az ügyekben a kormány nem tesz semmit, jórészt alaptalanok voltak. A kormány dolgozott ezen a vonalon is, de hogy a tárgyalásokat nem ütötte előre, az csak természetes. Hosszas tanácskozásoknak kellett megelőzniük itt a végleges megállapodásokat, ami érthető, tekintve a véderő minden kérdésének a fontosságát és komolyságát.

Most hire jár, hogy mik lesznek azok az eredmények, amiket ezen a téren a kormány Magyarország s a magyarság érdekében felmutatni képes. Persze azokat, akiknek semmi sem jó s csak az lenne jó, amit ők maguk csinálnának, ezek az eredmények sem elégítik ki. Semmi sincs helyesen végezve, mert ők mindent jobban tudtak volna, ha ők volnának a kormányon — mondják, de adósok maradnak a felelettel arra a kérdésre,

hogy miért nem csinálták meg a dolgokat akkor, midőn tényleg a kormányon voltak?

A tervezetek a katonai ügyekben való egyezkedést illetően sok kérdést ölelnek. Az egyik, elsőrendű az, hogy a honvédség megkapná a régen várt, évtizedek óta követelt tűzértséget. Megkapná egészen rendes formában s a hir szerint a kormány ehhez már megnyerte a király beleegyezését is. Azonban az kétségtelen, hogy ez az ujonclétszám felemelésével jár, mert oda legénység is kell. S ugyanakkor megszűnne a honvédségnek az a mai, bizonyos fokig alárendelt helyzete, hogy csak abból az anyagból egészíthető ki az állománya, amely a közös hadsereg-nél fölösleges. Az ujoncokat minden korosztályból egyenlőképen kapná a közös hadsereggel s így módjában állna megfelelő jó anyagot kapni. A sorozások módján is változások történnek. Megszűnne a mai rendszer, amelynél a sorshuzás mindig csak esetlegesség kérdése, hogy ki marad bent három évre katonának s ki marad csak nyolc heti szolgálata pót-tartalékosnak.

A második kérdés a katonai büntető eljárásban hozna újítást, amelyben kimondja, hogy a magyarországi hadbíróknál a bíraskodás nyelve magyar lesz. Ez azonban csak fokozatosan lesz megvalósítható. Ezidőszent a közös hadsereg-nél nincsen még elegendő számban olyan hadbíró, aki jól tud magyarul s itt a magyar jogászfutatlanságtól kellene várni, hogy a hadbírói pályára lépjen.

A magyar államiság kifejezésre jutna a címer- és zászlókérdésben s nemcsak a magyarországi, hanem az összes közös ezredek egyformán látnak el úgy az osztrák, mint a magyar jelvényekkel. Ugyancsak azok a magyar állampolgár közös hadseregbeli tiszték, akik most ausztriai ezredek-nél szolgálnak, áthelyeztetnek magyar ezredekbe. Ez az áthelyezés már folyamatban is van. Az a kíváncsi, hogy a magyar csapatok minden hatósága csak magyarul levelezhessen, pedig már teljesítve is van.

Az ujonclétszám felemelésével szemben még a nyelvi kérdés területén is kell engedménynek történnie. Ez az volna, hogy minden olyan közös hadseregbeli ezred nyelve magyar lesz, amelyben a legénységnek legalább husz százaléka tud magya-

rul, ami körülbelül azt jelenti, hogy a magyarországi ezredekben mindegyik magyar lesz a nyelv, miután az a husz százalék nem a magyar anyanyelvhez, hanem a magyarul tudáshoz van kötve. Ez a tudás pedig évről-évre fokozódik, mert az Ap-ponyi-léle iskolatörvény értelmében minden magyarországi iskolában kell a magyar nyelvet tanítani. Ezek azok az eredmények, amelyek felől már az ausztriai sajtó szolgál híradással. Persze nem tetszik nekik. Amiként itthon sem tetszik azoknak, akiknek semmi sem tetszik, amit nem ők csinálnak.

A Kazinczy-kör felolvasása.

Vidék a főváros ellen.

Irodalmi harc.

Szombaton tartotta a Kazinczy-kör második felolvasó estjét, melyen Barta Lajos újságíró tartott székfoglaló előadást az „Irodalomról” címen. A székfoglaló „szabad-előadásnak” ígérkezett, de nem volt az. Ellenben felolvasás sem volt, mert az előadó helyel-közül kiüvöltötte a papírosra vetett mondatokat, miáltal a felolvasás szabotossága sokat vesztett. Nem óhajunk hosszas polemikába bocsátkozni Barta Lajossal, aki azzal a heves csatakiáltással végezte felolvasását, hogy: „Eljén a vidék forradalma a fővárosi írók ellen!” — de mégis inkább a polemikát választjuk, mint a bírálatot. A bírálat ugyanis csak nagyon szigorú lehetne és mint ilyen — lesújtó.

Nos hát szép és megkapó a vidéki írók mozgalma és helyes törekvés az irodalmi decentralizáció, de értsük meg már végre, hogy vidéki irodalmat nem lehet pongyola felolvasásokkal és még oly heves csatakiáltásokkal sem csinálni. Irodalmat: újat — vagy vidéket vagy bármiféle, csakis egy módon lehet és kell csinálni: *irni kell!* Szép, okos és jó dolgokkal tessék előállni, amelyeknek értéke és értelme van. Észreveszünk azok önmaguktól is, de egy kis, ügyes adminisztráció által bizonyára. Ne hirdessünk forradalmat a fővárosi irodalmi központ ellen, mert helytelen minden ilyen akció, mely azt meggyengíteni törekszik. Az erős fővárosi irodalmi központtól erő és igyekezetet kell meríteni a vidéki „írók”-nak eredeti, jó irodalmi alkotásokra. Ha létrejönnek ilyenek, akkor önmagától fog vidéki irodalom támadni, forradalmi indulók és hadüzenetek nélkül is. Ki akadályozza meg Barta Lajost vagy bárkit is abban, hogy egy Balzacot is tulszárnyaló regényt írjon, vagy Mikszáth Kálmánt lepipálja az elbeszéléseivel? Jót állunk érte, ha ezt megteszi, sikerül neki kiadót is kapnia a munkájára akár Budapesten, akár a vidéken. De erős a gyanunk, hogy ez esetben Barta Lajos is a fővárosban adatná ki a műveit.

Énnyi a megjegyezni valónk, melyről csak most utólag vesszük észre, hogy nem

is polémia lett belőle, csak egyszerű reflexió. Jobb is így.

Barta előadása után Süveges Elek jh. játszott el tárogatón néhány szép kuruc dalt. Majd egy vidéki irodalmi alkotást olvastak fel, mely a Barta harci riadója után a nedves puszkapor benyomását keltette.

Karácsony hetében.

Mit vásároljon a közönség?

A magyar ipari tárgyak kultiválása.

A karácsonyi szép napoknak varázsa uralkodik a lelkeken. Mindenki vidám és kedves gondokkal terhelten jár-kél, szemlélődik, válogat s óhajtat a tehetséggel öszegegyeztetve bölcsen, azon tanakodik, mivel szerezhetné a lehető legnagyobb örömet kedveseinek. Mert az örömszerzés ösztöne, vágya és gondolatja sohasem hevíti az ember lelkét oly mértékben, mint a karácsonyi ünnep napjaiban.

Sok ezer munkás kéz pedig ilyenkor várja fáradságának sikerét és jutalmát. Mert az ország gazdasági szempontjából is nem csekély jelentőséggel bír a karácsonyi hét. Iparos és kereskedő ilyenkorra várja a vásárló kedv föllendülését, amelytől — úgy lehet — egész évi számvetése, egyiknek-másiknak egész existenciája is függ. A boltok tele vannak szebbnél szebb holmival s a kirakatok csinnal, izléssel és dus változatossággal csoportosítva az üzlet anyagát, mintegy tágra nyílt, mosolygó szemmel kacsintanak az utcára, csalogatva csemegével és hivogatva kívánatos kedvességek tömegével a jókedvű vevőt.

Hogy mit vásároljon és milyen ajándékot adjon a közönség: az már olyan kérdés, a melybe beleszólni nagyon bajos. Mégis annyit mondunk: felnőtt számára inkább valami praktikus tárgyat kell választani, mint haszontalan csecsebecsét; gyermeknek pedig olyan játéktárgyat vegyünk, a melyből hasznos tanulságot meríthet. Mindig figyelünk kell arra, hogy örömet szerezve, a hasznosat a jóval és széppel lehetőleg összekapcsoljuk. Továbbá: föl hívjuk a közönség figyelmét a magyar ipari tárgyak kultiválására. Már nagyon szép játékok készülnek magyar műhelyekben; nagyon természetes, hogy a vásárlásnál ezeket elsőbbségben kell részesíteni.

Öngyilkos kassai tanító.

Titokzatos életuntság.

Csak a halál ad magyarázatot.

Rejtélyes körülmények között számolt le az élettől Roth Árpád, a kassai községi elemi iskola egyik tanítója. Szombat este lakásán, a Téglá-utca 4. számú házban revolverével szívébe célzott. A golyó azonban célt tévesztett s tüdejébe furódott. Sebesülése így is életveszélyes.

Roth Árpád szombat este, távoli rokonánál, Rupp Viktor asztalosnál időzött. Sakkozta. Kilenc óra után Roth abba hagyta a játékot s az udvaron levő, Rupp Viktortól albérlte birt lakására távozott. Néhány perc múlva halálsápadtan tért vissza:

— Meglőttem magam, de nem jól találtam! — szólott Roth a rokonához.

Rupp Viktor nyomban a mentőkért telefonált, akik az öngyilkost a kózkórházba szállították. Még eszméleténél volt, amikor megjelent ágyánál kihallgatás végett az ügyeletes rendőrtisztviselő. Roth nyugodtan előadta, hogy meg akart halni. Szívének irányította a fegyvert, de a golyó célt tévesztett s tüdejébe szaladt. Öngyilkosságának okáról hallgatott, csupán annyit mondott, hogy elhatározásának magyarázatára egy levelet írt, mely íróasztalán, több más levelel együtt feltalálható. Ezeket a leveleket azonban csak halála után szabad fölbontani. Ez határozott akarata.

A rendőrtisztviselő később Róth lakásán szemlét tartott s a jelzett leveleket meglátta. A szoba padlóján hevert a revolver is. A rendőrség a fegyvert és a leveleket őrizetbe vette. Ama körülményből, hogy Róth több levelet hagyott hátra, noha az utolsó percig Ruppéknál tartózkodott, arra lehet következtetni, hogy már előbb készült az öngyilkosságra s bucsuzó leveleit még délután írhatta.

HIREK.

— Karácsony a gyermekmenhelyen. A kassai áll. gyermekmenhely, tegnap délután 3 órakor az elhagyott gyermekek öröme karácsonyfa-ünnepélyt rendezett. A menhely egyik termében hatalmas karácsonyfát állítottak, mely roskadásig volt megterhelve különféle cukrokkal, sütemenyekkel és játékszerekkel. A kis apróságok szép sorrendben a karácsonyfa előtt gyűltek össze s közülük a legkisebbek megható igyekezettel mondták el a köszöntő, alkalmi versikéket és éneket. Egy apró legényke, aki alig látszott a földtől, formás beszédben üdvözölte dr. Máthé Gábor igazgatót s megköszönte neki mindazt a sok jót, amiben az elhagyott gyermekek részesülnek. Ezután Máthé igazgató köszönte meg a jelenlevő közönség szíves érdeklődését, majd az ajándékok kiosztása következett. Minden gyermek egy-egy játékszert, egy darab kalacsot kapott. A gyermekek karácsonyán jelen volt Szalay Lászlóné urnő, Kozova Endre pápai protonotárius, s többen a kassai jószívű társadalom soraiból.

— Az ingyentej kiosztás. A Gyermekvédő Liga hölgybizottságának felügyelete alatt a múlt héten az ingyentej és zsemlye következő számú gyermekeknek lett kiosztva. A Ferenc József-téri kaszányában kiosztva lett: hétfőn 207, kedden 156, szerdán 210, csütörtökön 190, pénteken 204, szombaton 185; összesen: 972 gyermeknek. Az Uj utcai tejkiosztó helyen kiosztva lett: hétfőn 170, kedden 180, szerdán 180, csütörtökön 190, pénteken 200, szombaton 186; összesen: 1106 gyermeknek. Mindkét helyen összesen: 2078 gyermek részesült ingyentejben.

— A szegény vakok karácsonya. Nagy a földi nyomor, az emberek ezrei különböző körülmények között nyújtják felénk kezüket alamizsnát, segédelmet kérve. E számtalan szerencsétlenek között azonban legszánandóbbak azok, kik megfosztva a látás gyönyörűségeitől, még koldulni sem mehetnek látó embertársaik segédleme nélkül; pedig gyakran nemcsak a saját, de többtagu családjuk kenyeréért kellene könyörögniök. A vak embertársaink érdekében, kiknek száma hazánkban a 18.000-et meghaladja, fordul a Vakokat Gyámoltó Orsz. Egylet a nagyközönséghez, hogy csak egy percig képzelje magát az örökös sötétségbe, mindenkorra megfosztva a természet szépségeinek szemlélésétől, bizonytalanságra lesz szegény vak embertársaik. Most, a mikor a tél zordsága, úgy a szegény vakokra, mint azok kis gyermekeire, kétszeresen nehezedik, azt a kérelmet intézi a nemesszívű emberbarátokhoz, kegyeskedjenek adományukkal nagylelkűen hozzájárulni ahhoz, hogy a szegény vakok közt tüzelő és élelmiszert oszthassunk szét, hogy a vak gyermekeket és a felnőtt vakok látó gyermekeit felruházhassuk és ezen szegény teremteteknek a közelgő szent karácsony napján örömet szerezhessünk. A szenvedők nevében előterjesztett kérelmünkre adakozók küldjék adományukat Budapest, VI. Hungária-körút 16. szám alá.

— Nyilvános köszönet. Az izr. jóteknő négyelet népkonyhájában az elmúlt héten 610 gyermek és felnőtt részesült az ingyen ebéd jótéteményében. Az elnökség ez uton fejezi ki köszönetét az alábbi jószívű adakozóknak, kik részint készpénz, részint természetbeni adományaikkal megkönnyítik ezen humánus intézmény működését. Készpénzadományokat tettek: Barla Arthur és neje 5 K, özv. Bródy Fülöpné 30 K, Déry Gyuláné 10 K, özv. Fried Márkné 10 K, dr. Hercz Ignácné 10 K, Kertész Samuné 5 K, Klein Lajosné 5 K, Megay Adolfné 10 K, Polgármesteri hivatal 10 K, dr. Ruhig Tivadar 10 K, dr. Szabó Gusztávné 10 K, Szegő Imréné 10 K, Szilágyi Nándorné 4 K, Tyrnauer Hermanné 10 K, Weiser Oszkárné 8 K, Weiser Miklós 2 K, Weisz Ignácné 5 K, özv. Weinfeld Józsefné 12 K, Wirtschajster Pálné 10 K, W. M. 20 K. Fűszer és élelmi cikkek adományoztak: Glück Áronné, Luft Márkné, Pausz Tivadarné, Szmrecsányi László és Widder Mór.

— Nagylelkű karácsonyi adomány. S. R. emberbaráti szeretetből Müllner Frigyes, kassai lakos utján 100 koronát adott át Eder Ödön polgármesternek azon célból, hogy az összeget egyenlő, 10—10 koronás részletekben ossza szét a kassai önk. tűzoltóegylet, a tűzoltólegénység, a mentők, a népkonyha, négyeleti árvaház és szegényház, a gyermekvédő liga, a gyógyíthatatlan betegek, a József kir. herceg szanatórium-egylet kassai fiókja és a vakok között.

— Mit tárgyal a város? Kassa város törvényhatósági bizottsága holnap délután rendes havi közgyűlést tart Kiegészítik a bizottságokat. Tárgyalják a gazdasági cselédházak építésének ügyét. Intézkednek a Rákóczi-ház elhelyezése és a Múzeum ügyében. Ezenkívül egy csomó személyi ügyet, átiratot és felelőzést tárgyal a holnapi közgyűlés, melynek napirendje 33 pontot tartalmaz.

— Neogrády Antal kiállítása. Ma délután 5 órakor nyílik meg Neogrády Antal képképzőművészeti kiállítása a Feketesas épületben, melyet a Kassai Városszerépítő Egyesület céljára rendez. Neogrády művészetét felesleges külön bemutatni. Ki ne ösmerné az édes légyottok festőjét, azokat a finom genre képeket, melyeknek sujtjét tájképekbe helyezi a mester s mialatt táj szépsége háttérbe szorul, a figyelmet lekötik azok a jelenetek, melyekben Neogrády száz kedves vonásban örökíti meg az úri társaságbeli fiatal hölgyet és urat egymáshoz kapcsolódó egyetlen szálát — a bájos flirtelet. Vidám hangulat, kedves helyzet, sokszor megkapó jelenet az, ami a szemlélőnek tetszik, ami a figyelmet leköti. A tárgy maga elég vonzó, s a közönség a művész előadási tárgyát szemléli és könnyen siklik el a tárgy kidolgozásának mikéntjén. Pedig Neogrády Antal rászolgált művészetével, hogy necsak a sujt kedves-ségét, hanem annak művészi előadását is megfigyeljük. Megfigyeljük, miként maga a művész tette, ki előadását tárgya és hangulata szerint variálja. Hisz innét van, hogy a sok hasonló sujt dacára sohasem lesz unalmas, mindig érdekes, mindig újabb és újabb oldalát mutatja be a természetes életnek és így mindig leköti a figyelmet. A kassai közönség műizlését jösmerve, Neogrády ma megnyíló képképzőművészeti kiállításán sikert jösolunk.

— Háboru lössz! Ha van ok rá, ha nincs, télen rendszerint csinálnak háborut. A szóbeszéd mindig a körül forog, hogy itt vagy ott háboru lesz. Elég a lapoknak egy rövidke hire, hogy a nép már egész háborut csináljon belőle, ahol valósággal vért ontanak és embert ölnek. De ez csak télen van így. Nyáron nincs, mert akkor dolgoznak mindenfelé, akkor nem érnek rá az emberek.

Mostanában azonban komolyan félik a háborut. Lesik, várják az ujságot minden nap, hogy ugyan elsült-e már az első puska? Kint a tanyákon, ahol a gyenge idő következtében nagyban takarják a szőlőket s végzik az őszi szántást, igen tartanak a há-

borutól. Ha behívó levelet kap valaki, te-
szem a kihágási bíróságtól, a szomszéd már
rámondja:

— Hívják már Gucci Jóskát is. Háboru
lősz, bizonyosan az lősz.

Estére kelve, lámpagyújtáskor aztán
van miről beszélni. Bár nem igen sokáig
égetik a lámpát, inkább lefekszenek, hogy
ne fogyjon a világ addig is. Másnap aztán
ráfordítják a szót, mint a szücs a subát, ha
nem telik ki másképp.

A gyerek is odavegyül az öregek közé;
szinte szájtáta hallgatja, amit azok beszél-
nek. Utóbb aztán, mikor már erősen ropog
a puska, dörög az ágyu s hullik el a sok-
sok ember, odaszól az apjához:

— Édes apám, osztán igazán lünek a
háboruban?

— Igazán bizony. Ugy lüvik akkor az
embört, fiam, mint a vadász a nyulat.

— De erre mifelénk ugy-e nem lünek?

Szörnyen fél ekkor már a gyerek, de
az apja azért csak rámondja:

— Mindenütt lünek, ahol embört érnek.
Hiába szaladunk be az erdőbe, ott is elér
ám a golyó.

Sírásra fogja most már a gyerek a
sort, ha még az erdőbe sem lehet elbujni a
golyó elől. Mosolyognak rajta az öregek s
annál buzgóbban emlegetik a szilaj háborut,
véres csatákat.

— Betörés egy raktárba. Vasárnap
virradó éjjel ismeretlen tettesek betörték a
Bubics-utca 10. szám alatt lévő *Glück* Adolf
fűszerkereskedő raktárába. A betörést úgy
követték el, hogy a raktárhelyiség utcai és
keresztvassal megerősített fatábláját és azon
belül lévő ablakát feltörték és az ablakon
át 7 drb. 25 kilós zsák lisztet, néhány hor-
dócska orosz halat és kis mennyiségű sza-
lonát elloptak. A zsákmánnyal pedig anél-
kül, hogy az üzlethelyiséget is felnyitották
volna, elmenekültek. A rendőrség a tettese-
ket nyomozza.

— Elégett gyermek. Hernádfőn Bo-
ránszky Györgyné két gyermeke egyedül
maradt a szobában, a hol a kisebbik ruhája
tüzet fogott és csakhamar mindketten láng-
ban állottak. Mikor az anya a szobába ért,
a kisebbik gyermek már elégett, a na-
gyobbik pedig szintén súlyos égési sebeket
szenvedett.

— Karácsonyfa lopások. A rendőrség
előállította Mihályik Józsefet, ki állítólag a
koslyóci erdőből 5 darab karácsonyfát ello-
pott. — Ugyancsak karácsonyfa lopás miatt
állították elő *Hoffmann* Ágostonnét, *Csar-
fics* Rózát és *Csarfics* Margitot, kik a vá-
ros tulajdonát képező fenyveserdőből 45
darab fenyőkarácsonyfát kivágtak és azokat
eladás végett a városba szállították. A rend-
őrség e fákot elkobozta és azokat december
22-én délelőtt 11 órakor a városházán nyil-
vános árverésen a legtöbbet ígérőnek el fogja
adni. A tolvajokat elzárták.

— Cigánygyerekek a színházi ruha-
tárban. Balázs Géza és Oláh Géza cigány-
gyerekek a vasárnap délutáni előadások alkalmá-
val a színház előcsarnokában, a ruhatár-
ak mellett elbujtak. Fáraó apró ivadéka —
ugylátszik — télikabátokat akartak lopni. A
rendőr azonban észrevette és a rendőrségre
vitte őket. A rendőrség a két purdét elzárta.

— Egy bányász szerencsétlensége.
Ambrózi Lajos rosztokai bányamunkást
kedden egy leváló kődarab oly szerencsét-
lenül találta, hogy nyomban meghalt.

— Gyilkosság. Margeczin József rosz-
tokai bányamunkást *Hoffmann* Ferenc nevű
társa verekedés közben baltával agyonverte.

— Tolvaj kereskedő inas. *Moskovics*
Adolf, Szűsz József kereskedő tanulója teg-
nap délelőtt főnöke üzletéből több apró árut
ellopott. A fiatal tolvajt a rendőrség vette
ezért pártfogásába.

Színház.

— A piros bugyellár. Csepreghy Fe-
renc híres népszínművét olyan pompás elő-
adásban láttuk tegnap este, mely méltó volt
a darab jó híréhez és a budapesti Népszin-
ház fénykorabeli előadásaira emlékeztetett.
Török Zsófi szerepében, mely Blaha Lujza pa-
rádés szerepe volt, Váradi Margit elragadó
játékát és kitűnően előadott dalait élveztük.
Az a bájos közvetlenség és temperamentu-
mos elevenség, mely Váradi Margit játékát
színessé és élvezetessé teszi, zajos tapsokra
ragadtatta a közönséget, mely egész estén
át lelkesen ünnepelte a kiváló művésznőt.
Pápay Lajos, Csillag Pál manipuláns örme-
stert játszotta szilaj erővel és egészséges hu-
morról. Bartha I. (Török Mihály), Magyar
(Hájas) és Ujváry (Pennás), Faragó (öreg
káplár) és Barics (Kósza Gyurka) emelen-
dők ki a jó együttesből.

— Megyeri Ilonka vendégszereplése.
A karácsony előtti színházi előadásoknak,
kedden és szerdán kiemelkedő érdekességet
kölcsonöz *Megyeri* Ilonka énekművésznő
vendégszereplése. Az orsz. zeneakadémiát
végzett fiatal művésznő csak most szép si-
kereket aratott üde, szárnyaló, finoman kép-
zett szopránjával a hangversenytermekben,
Kassán lép fel először a színpadon. A pró-
bákon bemutatott éneke általános meglepe-
tést keltett. Hangjának szépsége s előadási
művészete föltétlen sikert biztosít számára.
Aki a vendégművésznőt meghallgatja, egy
nagy jövőjű énekesnővel fognak megismer-
kedni. Megyeri kedden a *Varázskeringő* ope-
retben a hercegnőt éneklé, szerdán pedig a
Cigánybáró nagy operett Safi szerepében lép
fel. A közönség körében a vendég fellépései
iránt meleg érdeklődés mutatkozik.

Színházi műsor:

Hétfő: A „*Remény*.” Halásztragedia.

Kedd: Megyeri Ilonka vendégfellépésével
A *varázskeringő*. Operett.

Szerda: Megyeri Ilonka vendégtellépé-
vel A *cigánybáró*. Nagy operette.

Csütörtök: Nincs előadás.

Péntek: d. u. *Hajduk hadnagya*.
este: *Télen*. Népszínmű.

Szombat: d. u. *Vasgyáros*. Színmű.
este: *Tatárjárás*. Operett.

Vasárnap: d. u. *Tündérszerelmem*.
este: a *Sasfűtök*.

Hétfőn: *Trilby*. Színmű.

TÁVIRAT — TELEFON.

A főrendiház ülése.

Budapest, dec. 21.

A főrendiház ma délelőtt 10 órakor
ülést tartott, amelyen gróf *Dessenffy* Aurél
elparentálta *Juhász* Lajost, majd a költség-
vetést tárgyalták.

Az első felszólaló gróf *Serényi*
Béla volt, aki részletesen foglalkozott
a belügyi és a külügyi helyzettel. A
közös jegybank fentartásából a ma-
gyar értékeknek csak hasznuk van.
Az önálló bank nagy devalvációt
idézne elő. A paritást másképp is ki-
lehet domborítani. Beszél a waggon-
hiányról, rámutat azokra a károokra,
amelyeket ez okozott. A nemzetiségi
izgatásoknak a mai megyei rendszer
az oka. A pluralitásnak nem barátja.
A költségvetést elfogadja, bár a kor-
mány iránt nincs bizalommal.

Laszkáry Gyula foglalkozik az

adóreformmal. Olyan adóreformot még
nem látott, amely nem járt volna
adóemeléssel. Sürgeti a nemzeti kö-
vetelményeket. Helyteleníti, hogy a
kormány gyöngye a nemzetiségekkel
és szocialistákkal szemben.

Zselénszki Róbert gróf a kormány
politikáját nem tartja szerencsésnek.
A kiadások úgy emelkedtek, mint
67 óta még sohasem. A kultusztárca
három év alatt 60 százalékkal emel-
kedett. A milliókkal ily szegény or-
szágban nem szabad dobálódzni. A
kormány iránt nincs bizalommal.

Takács Menyhért jászóvári prépost,
a bíraskodást és az esküdtzsék széles alap-
ját kifogásolja és helyébe szakbíróskodást kér.
A díjtalan joggyakornokok helyzetének or-
voslását kéri. A katonák erkölcsi nevelését
sürgeti. Semmi összeg sem nagy, amely a
kultura céljait szolgálja. A nem állami taná-
roknak kedvezményes vasuti jegyet kér. A
régi kassai egyetem visszaállítására mellett
történelmi érveket hoz fel.

Zichy Nándor gróf az önálló bank
kérdését nem tartja időszerűnek. A megyei
önkormányzatot védelmezi.

Wekerle Sándor miniszterelnök részle-
tesen válaszol az elhangzott felszólalásokra.
A bankkal nem akar részletesen foglalkozni.
Egyes csoportok csak jelszó gyűjtését hasz-
nálják az önálló bankot. A vasuti mizériák
megszüntetése főfeladata a kormánynak. A
bajokat az emelkedett forgalom idézte elő
és a pályaudvarok kibővítésével igyekeznek
segíteni rajta. Beszél a közigazgatás fejlesz-
téséről, az adóreformról, a joggyakornokok
helyzetéről. A kormány nemzetiségi politi-
kája a megértés politikája, amely a nemzet
szuverenitását biztosítja. A többi kérdésre
is részletesen kitér és a költségvetést el-
fogadásra ajánlja.

A főrendiház ezután a költségvetést
több kisebb törvényjavaslattal együtt elfo-
gadta.

— Magyar Otthon. Elsőrangú penzió.
Családok, házaspárok és magános urak ré-
szére. Elegánsan berendezett különbejárta
szobák. Rézágys, fürdők, lift. Olcsó árak.
Főherceg Sándor-utca 30. sz.

Kassai Nemzeti Színház.

1908. december hó 21-én (páros)

A REMÉNY.

Halásztragedia 4 felvonásban. Irta: Hejer-
manns. Fordította: Doktor János.

SZEMÉLYEK:

Johanna, özvegy halászasszony	—	Vágóné
Károly) a fia	—	Bársony A.
Barend) a fia	—	Dr. Rácz Ede
Róza, unokahuga	—	Fáy Flóra
Cobus)	—	Ujvári Lajos
Péter) menedékházbeliek	—	Serfőzy Gy.
Simon, ács	—	Bartha István
Jansen, hajótulajdonos	—	Faragó Ödön
Matilde, a felesége	—	N. Bodroghy Lina
Clementina, a leánya	—	Étsy Emília

|| Színház után ||
|| a legjobb szórakozó hely ||

Guttman Márk

„Horgony kávéháza“ Sörház-u. 7.

	EGÉSZ ÉJJEL NYITVA.	
	Jó italok és ételek, gondos	
	kiszolgálás, mérsékelt árak	
	— mellett. —	

Kassai jelzálogbank részvénytársaság

az életbiztosítással kapcsolatos betétüzletet üzletágai közé bevezette és e célból egy elsőrangú biztosító intézettel lépett szoros összeköttetésbe.

Az üzletág lényege a következő: A belépni szándékozó kötelezi magát 1 K-ás heti részletek fizetésére. A befizetéseket nem kell feltétlenül heenként eszközölni, előre esetleg több részlet is lefizethető. Ezzel kapcsolatban egyszersmind életét is biztosítja. 15 év elteltével, a mikor is az 1 koronás heti befizetés kamatos kamataival együtt 1000 koronára nő fel, ezt a teljes összeget, vagyis 1000 koronát kézhez kapja. — Amennyiben azonban már az első részlet befizetése után elhaláloznék, az egész 1000 K haladéktalanul esedékessé válik. Ha azonban a díjak befizetését 15 év előtt megszüntetné, úgy betétjét kamatos kamataival együtt bármikor kézhez kaphatja.

A biztosításért évről-évre csökkenő minimális pótdíj fizetendő, a mely az utolsó években már csak circa 2—3 fillért tesz ki.

Beléphetnek 20—60 évig terjedő életkorban levők.

Egy-egy ügyfél több 1000—1000 koronás tételt is jegyezhet.

Amidőn a nagy közönség figyelmét erre ez életrevaló takarékosági módra tisztelettel felhívjuk, még csak azt jegyezzük meg, hogy az ország más helyein létesített hasonló rendszer ő legmelegebb fogadtatásban részesült és ma már milliókra megy az az összeg, a mely ilyen módon jegyeztetett.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál az üzletágat bevezető

Kassai Jelzálogbank r.=t.

Bármely utazó

cég által havi részletfizetésre ajánlott

könyvek és képek

ugyanolyan föltétel mellett

fényképezési gépek

Goerz és Zeiss-féle. — Trieder
Binocli (Tábori látcsövek)
kaphatók

Mildner Ferenc

kir. akad. könyv- és műkereskedésében
KASSÁN, Fő-utca 52-ik szám alatt.

Katholikus

családnál szerényebb igényű vidéki
gyermek teljes ellátásra mérsé-
kelt havi díj mellett elfogadtatnak.

— Cim a kiadóhivatalban. —

Hirdetések felvé-
tetnek a kiadó-
: hivatalban. :

KASSAI TAKARÉKEGYLET

Tagok száma 4100. MINT SZÖVTEKEZET. Törzsbetétek száma 15000.

Vagyona: kétmillióegyszázhuszezer korona.

FELHIVÁS!

Intézetünk ez év végével zárja le a nyolcadik (1904.) ötéves évtársulafot, melynek tagjai öt éven át eszközölt befizetéseiket a haszoneredményrel együtt felmillió koronát meghaladó összeget készpénzben visszakapják. (Nyolc év alatt 3 milliót fizettünk ki.)

1909. évi január hó 1-én megalakul a
XIII. öt évre szóló évtársulat.

Ebből az alkalomból felhívjuk Kassa város és vidéke minden lakosát, hogy belépési szándékát az intézetnél

(Fő-utca 67. szám I. emelet)

mielőbb jelentse be, a hol törzsbetétí könyvet már most is válthat és kölcsönt is kaphat.

A szövetkezet tagja lehet mindenki és tetszés szerinti számban jegyezhet törzsbetéteket. Kiskorukat is fölveszünk, ha a fizetési kötelezettséget önjozu személy vállalja.

Minden tag 5 éven keresztül minden egyes törzsbetétre hetenkint 1 koronát fizet a szövetkezet pénztárába. Fizethet azonban havonként, vagy több hétért egyszerre. Vidékiek postachequekkal portómentesen fizethetnek. Az öt év elteltével a befizetett összegeket a törzsbetéteire eső jövedelemmel együtt mindenki visszakapja: visszakaphatja azonban az alapszabályokban megjelölt esetekben bármikor is.

Alapszabályszerű intézkedés történt az iránt, hogy késelem esetén befizető tagjaink késelemi illeték fizetése alól mentesíthetők legyenek, ha a késelemnek megfelelő előrefizetést eszközölnék.

A szövetkezet tagjainak **olesó és kényelmesen visszafizethető kölcsönt ad bélyegmentes kötelezvényre** jótállás, betáblázás vagy más fedezet mellett, ugyszintén tetszés szerinti részletekben való törlesztéses kölcsönöket is a legkedvezőbb feltételek mellett. Jótállók lehetnek nem tagok is.

Bővebb felvilágosítást adunk az intézet irodájában és előjegyzéseket már most is mindennap d. e. 1/2—1/4 ig elfogadunk. Kassa, 1908. december havában.

Az igazgatóság:

Kresz János,
int. igazgató.

Polinszky Emil,
elnök.

Megay Arthur,
int. igazgató.

Acél Gyula dr., Adriányi Béla, Angyal Gábor, Balló Ferenc, Boross Béla, Bródy Frigyes, Kozák János, Kozora Endre, Lekly Gyula, Maléter István dr., Münster Tivadar, Neményi Vilmos dr., Rozmann Andor, Schirger Gusztáv, Sobek Jakab, Széman József, Varga Bertalan, Wandracsek Károly.

A felügyelő-bizottság:

Ganzfried Bertalan, Gerster Zsigmond, Fiedler Szilárd, Quirsfeld János, Víz Domokos.
elnök.